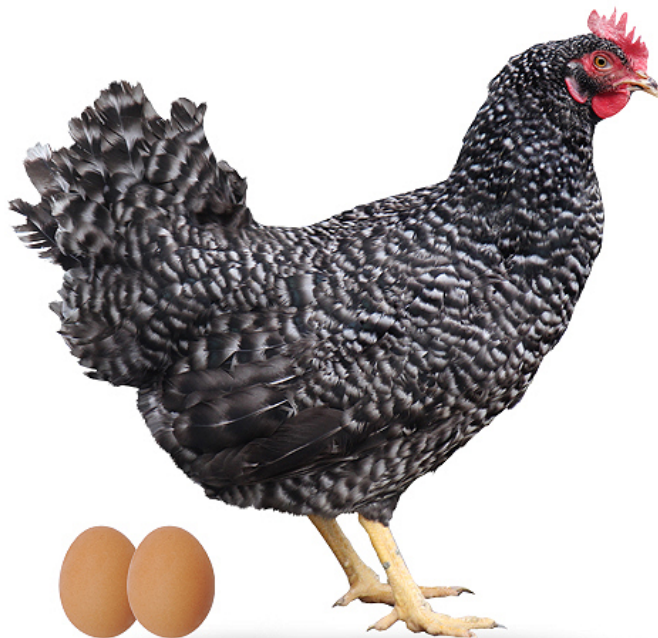

**GHIDUL
CRESCĂTORULUI PRIVIND PROTECȚIA ȘI
BUNĂSTAREA GĂNILOR OUĂTOARE**

CUPRINS:

I NTRODUCERE.....	3
B AZA LEGALĂ.....	4
Î NREGISTRAREA UNITĂȚILOR.....	5
M ETODE DE CREȘTERE.....	6
P ERSONALUL ANGAJAT	7
I NSPECȚIILE	8
Ț INEREA EVIDENȚELOR.....	10
S TANDARDE MINIME PENTRU GĂINILE CRESCUTE ÎN SISTEM ECOLOGIC .	11
S TANDARDE MINIME PENTRU GĂINILE CRESCUTE ÎN SISTEM EXTENSIV..	13
S TANDARDE MINIME PENTRU GĂINILE CRESCUTE LA SOL.....	14
S TANDARDE MINIME PENTRU GĂINILE CRESCUTE ÎN COTEȚE	
E CHIPAMENTE MECANICE SAU AUTOMATE	19
L IBERTATEA DE MIȘCARE.....	20
A DĂPOSTURILE ȘI CAZAREA.....	22
H RĂNIREA ȘI ADĂPAREA	24
M UTILĂRI.....	25
C APTURARE, MANIPULARE ȘI TRANSPORTUL PĂSĂRILOR	26

INTRODUCERE

Având în vedere importanța tot mai mare care se acordă la nivel european respectării normelor de protecție și bunăstare a animalelor, considerăm oportună inițiativa de elaborare a unui ghid de recomandări privind protecția și bunăstarea găinilor ouătoare, adresat în primul rând deținătorilor care au experiență în creșterea păsărilor, dar și persoanelor care au în vedere înființarea unor ferme de găini ouătoare, care să corespundă celor mai noi cerințe în domeniu.

Ghidul este structurat sub forma mai multor secțiuni, care urmăresc în mod logic și firesc prevederile legale privind protecția și bunăstarea găinilor ouătoare. **Recomandările din acest ghid nu se aplică unităților cu mai puțin de 350 de găini, precum și unităților de creștere a tineretului de înlocuire pentru găinile ouătoare.** Trebuie reținut că deși baza legală se regăsește într-o proporție însemnată în acest ghid, acesta nu trebuie privit totuși ca o sursă exclusivă, ci orientativă în domeniul protecției și bunăstării găinilor ouătoare, utilizatorii trebuind să se asigure, în viitor, că prevederile actualului ghid nu au fost modificate, îmbunătățite sau completate prin acte normative emise de către organele competente.

BAZA LEGALĂ

Actele normative care au stat la baza elaborării acestui ghid sunt următoarele :

- Hotărîrea Guvernului nr.677/06.06.2008 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția găinilor ouătoare;
- Hotărîrea Guvernului nr.942/06.08.2008 cu privire la modul de înregistrare și evidență a unităților care dețin găini ouătoare;
- Hotărîrea Guvernului nr.1208/27.10.2008 cu privire la aprobarea Normei sanitar-veterinare privind comercializarea ouălor pentru consum uman;
- Hotărîrea Guvernului nr.1275/17.11.2008 cu privire la aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor de fermă;
- Hotărîrea Guvernului nr. 793 din 22.10.2012 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția și bunăstarea animalelor în timpul transportului.

ÎNREGISTRAREA UNITĂȚILOR

Unitățile trebuie să aibă un număr distinctiv la nivel național, la fiecare subdiviziune teritorială raională/municipală pentru siguranța alimentelor existînd o bază de date, în care sunt menționate următoarele:

- a. denumirea unității și adresa juridică a acesteia;
- b. numele și adresa persoanei fizice responsabile de unitatea de găini ouătoare (deținătorul);
- c. numărul/numerele de înregistrare a altor unități de același profil, care se află în proprietatea sau în administrarea deținătorului;
- d. numele și adresa proprietarului unității, dacă acesta este diferit de deținător;
- e. numărul/numerele de înregistrare ale altor unități de același profil, care se află în proprietatea sau în administrarea proprietarului unității;
- f. metoda de creștere;
- g. capacitatea maximă a unității privind numărul de păsări la un moment dat.

METODA DE CREȘTERE

1. Metodele de creștere ale găinilor ouătoare pot fi:

- sistem ecologic- cod 0
- sistem extensiv- cod 1
- la sol- cod 2
- în baterii – cod 3

2. În funcție de sistemul de creștere, fiecărei unități i se atribuie un număr distinctiv, care are următoarea alcătuire:

- a. un cod care corespunde metodei de creștere (0 pentru producție ecologică , 1 pentru sistemul extensiv, 2 pentru metoda de creștere la sol, 3 pentru metoda de creștere în baterii);
- b. codul Republicii Moldova – MD;
- c. codul raionului;
- d. numărul de identificare stabilit pentru fiecare unitate, de către ANSA în funcție de data înregistrării cererii agentului economic.

Este obligatoriu ca ouăle să fie inscripționate cu numărul distinctiv pentru a se putea verifica trasabilitatea.

PERSONALUL ANGAJAT

- 1.** Personalul din unitate, cel care desfășoară activități cu păsări, trebuie să corespundă din punct de vedere numeric și al pregătirii profesionale în ceea ce privește creșterea și îngrijirea păsărilor.
- 2.** Personalul trebuie să fie responsabilizat să respecte pe întreaga perioadă de activitate productivă sau de viață a păsărilor principiile și normele de protecție și bunăstare a animalelor, prin afișarea la loc vizibil și în puncte de interes de panouri cu restricții, măsuri speciale de bunăstare, proceduri de urgență etc.

INSPECȚIILE

1. Inspecția grupurilor sau loturilor de păsări trebuie efectuată cel puțin o dată pe zi.
2. În timpul inspecției trebuie asigurat un sistem de iluminare adecvat care să permită o vizibilitate clară la nivelul membrelor, a tuturor părților corpului păsării pentru o bună observare a acesteia.
3. Pentru inspecția atentă a efectivului sau a grupului de păsări, trebuie să se acorde o atenție deosebită condiției fizice, mișcărilor, respirației, aspectului penajului, ochilor, ciocului, picioarelor și ghearelor și, dacă este necesar, crestei, prezenței paraziților externi, excrementelor, consumului de apă și hrană, sporului în greutate, precum și producției de ouă.
4. Clădirile care cuprind mai mult de 3 rânduri de cotețe trebuie astfel proiectate încât să permită inspecția fără dificultate a tuturor rândurilor de cotețe.
5. În cazul cotețelor îmbunătățite, pentru a se facilita inspecția (dar și în vederea populării/depopulării), trebuie să existe un coridor de minimum 90 cm între rândurile de cotețe, și un spațiu de 35 cm între pardoseala clădirii și partea inferioară a cotețelor.
6. Lumina naturală poate fi suplimentată cu lumină artificială, sursele de lumină artificială fiind repartizate în așa maniera încât să se poată asigura o iluminare corespunzătoare.
7. Problemele constatate în urma inspecțiilor vor fi remediate de către persoanele responsabile, în cel mai scurt timp posibil.

8. La nivelul fiecărei unități va trebui să existe un spațiu special amenajat pentru păstrarea produselor biologice și a medicamentelor conform prescripțiilor unității producătoare.

ȚINEREA EVIDENȚELOR

1. Proprietarul, deținătorul animalelor, administratorul sau medicul veterinar trebuie să păstreze o evidență a tuturor tratamentelor efectuate și a numărului de păsări moarte găsite la fiecare inspecție (registru de tratamente, registru de mortalități). În registrul de tratamente se vor menționa data efectuării tratamentului, medicamentele folosite, doza, și calea de administrare, perioada de așteptare și grupul de păsări tratat.
2. Următoarele evidențe trebuie să se regăsească:
 - procedura de ucidere în caz de urgență elaborată conform precizărilor din Anexa 3, cap.III din Ordinul M.A.I.A. nr.163/11.07.2006 privind protecția animalelor în timpul sacrificării sau uciderii;
 - Procese-verbale de instruire a personalului (personalul se instruește cu privire la normele de protecție și bunăstare a animalelor la angajare, în momentul modificării legislației sau minimum 1 dată pe an) ;
 - inspecțiile zilnice efectuate în fiecare hală (cîte 1 pe hală);
 - buletinele de analiză pentru apă și furaje;
 - Act de dezinfecție la depopulare.
3. Evidențele vor fi păstrate în unitate pentru o perioadă de cel puțin 3 ani și trebuie să fie puse la dispoziția autorității competente atunci cînd se efectuează o inspecție oficială sau la cerere.

ADĂPOSTURI ȘI CAZARE PE SISTEME DE CREȘTERE

1. STANDARDE MINIME PENTRU PROTECȚIA GĂINILOR OUĂTOARE CRESCUTE ÎN SISTEMUL ECOLOGIC

-COD 0-

1. Nici un adăpost nu cazează mai mult de 3000 de găini ouătoare,
2. Pășările nu trebuie cazate în cotețe,
 - 2.1. Adăposturile trebuie să îndeplinească următoarele condiții:
 - 2.2. Cel puțin 1/3 din suprafața podelei să fie solidă, fără grilaje sau gratare și acoperită cu așternut,
 - 2.3. O parte din suprafața podelei, care este disponibilă pentru găinile ouătoare, trebuie să fie disponibilă pentru colectarea dejecțiilor,
 - 2.4. Să prezinte trape de intrare/ieșire de o dimensiune corespunzătoare pentru păsări, iar aceste trape trebuie să aibă o lungime combinată de cel puțin 4 m pe o suprafață de 100 m²,
 - 2.5. Să fie astfel construite încât să permită cu ușurință accesul păsărilor la suprafețele în aer liber,
 - 2.6. Lumina naturală poate fi suplimentată prin mijloace artificiale, astfel încât să se asigure maxim 16 ore/zi de lumină și o perioadă continuă de odihnă nocturnă de 8 ore.

În interior (suprafața netă la dispoziția păsărilor)			În exterior (m ² de suprafață disponibilă în rotație/cap)
Nr. de păsări/m ²	Cm de stinghie/pasăre	Cuibar	
6	18	7 găini ouătoare/cuibar sau în cazul cuibarelor de grup: 120 cm ² /pasăre	4, cu respectarea prevederii ca limita de 170 kg de N/ha/an să nu fie depășită

2.7 Păsările trebuie să aibă acces la o suprafață în aer liber, în cel puțin o treime din viața lor.

2.8 Suprafețele în aer liber trebuie să fie în cea mai mare parte acoperite de vegetație și prevăzute cu instalații de protecție și trebuie să le permită păsărilor accesul la un număr adecvat de adăpători și de jgheaburi de furajare.

2.9 În cazul în care găinile sunt ținute în interior, în cazul unor restricții impuse de legislație, acestea trebuie să aibă acces permanent la cantități suficiente de furaje grosiere și la materiale corespunzătoare în vederea satisfacerii nevoilor lor etologice.

2. STANDARDE MINIME PENTRU PROTECȚIA GĂINILOR OUĂTOARE CRESCUTE ÎN SISTEMUL EXTENSIV

-COD 1 –

1. Numărul minim de găini pentru care se aplică prevederile legislative trebuie să fie de 350. Nu există o limită maximă.

2. Păsările nu trebuie cazate în cotețe,

2.1. Adăposturile trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

2.2.1 *în zona de adăpost trebuie să se asigure următoarele:*

- front de furajare de minim 10 cm/cap de pasare la sistem linear de furajare sau 4 cm /cap de pasăre la hrănitori circulare ;
- cel puțin o “cană” sau “biberon”, de adăpare la fiecare 10 găini;
- cuibare individuale (cate unul pentru fiecare grup de 7 găini) sau cuibare de grup (1mp.de cuibar/120 de găini);
- dotarea cu stinghii în număr suficient astfel încât să se asigure 15 cm de stinghie /pasăre;
- asigurarea zonei de așternut cu suprafața de minim 250 cmp/pasăre și nu mai puțin de 1/3 din suprafața pardoselii;
- acces direct la zona exterioară prin deschideri de 35cm. înălțime și 40 cm. lățime sau cel puțin deschidere totală de 2 m. la 1000 de găini;
- densitatea nu trebuie sa depășească 9 găini /m² de suprafață utilizabilă.

2.2.2 *în zona de padoc*

- spațiile libere să fie dotate cu adăposturi pentru vreme rea, protejate împotriva animalelor de pradă, dotate dupa caz, cu adăpători;
- se vor asigura 4 m²/găină.

3. STANDARDE MINIME PENTRU PROTECȚIA GĂINILOR OUĂTOARE CRESCUTE ÎN SISTEMUL ALTERNATIV LA SOL

-COD 2 –

1. Numărul minim de găini pentru care se aplică prevederile legislative trebuie să fie de 350. Nu există o limită maximă.

2. Toate sistemele trebuie echipate astfel încât toate găinile ouătoare să aibă:

a) hrănitori lineare care asigură un front de furajare de cel puțin 10 cm/pasăre, sau hrănitori circulare care asigură cel puțin 4 cm/pasăre;

b) instalații de adăpare cu apă continuă care asigură un front de adăpare de 2,5 cm/pasăre, sau instalații cu adăpare circulară care asigură 1 cm/pasăre. În plus, când sunt folosite adaptatori la “cană” sau la “biberon”, trebuie să se asigure cel puțin un “biberon” sau o “cană”, pentru fiecare grup de 10 găini. Când punctele de adăpare sunt verticale, trebuie să existe cel puțin două “câni” sau “biberone”, la dispoziția fiecărei păsări;

c) cel puțin un cuibar pentru fiecare grup de 7 găini. Dacă se folosesc cuibare de grup, trebuie să existe cel puțin 1 mp din spațiul de cuib pentru maximum 120 de găini;

d) stîngii adecvate, fără margini ascuțite și care asigură cel puțin 15 cm/pasăre. Stîngiile nu trebuie să fie montate deasupra așternutului; distanța orizontală dintre stîngii trebuie să fie de cel puțin 30 cm, iar distanța orizontală între o stîngie și perete trebuie să fie de cel puțin 20 cm și de cel puțin 250 cm² de zona de așternut/pasăre, zona de așternut ocupînd cel puțin o treime din suprafața pardoselii.

3. Pardoselile pentru instalații trebuie să fie construite în așa fel încât să suporte adecvat ghearele din față ale fiecărui picior.

a) dacă se folosesc sisteme de creștere în care păsările se pot mișca liber între diferite niveluri:

- (i) nu sunt permise mai mult de 4 niveluri,
- (ii) înălțimea liberă dintre niveluri trebuie sa fie de cel puțin 45 cm;
- (iii) instalațiile de furajare și adăpare trebuie sa fie distribuite în așa fel încât să asigure accesul egal la acestea al tuturor găinilor;
- (iv) nivelurile trebuie să fie astfel aranjate încât sa prevină căderea fecalelor pe nivelul inferior.

**4.A. STANDARDE MINIME PENTRU PROTECȚIA GĂINILOR
OUĂTOARE CRESCUTE ÎN SISTEMUL BATERII
CUȘTI NEÎMBUNĂTĂȚITE**

-COD 3 –

1. Numărul minim de găini pentru care se aplică prevederile legislative trebuie să fie de 350. Nu există o limită maximă.

Acest sistem de creștere trebuie să asigure următoarele:

1. cel puțin 550 cm² din suprafața cotețului pentru fiecare găină;
2. înălțimea cotețului, va fi de cel puțin 40 cm înălțime în cel puțin 65% din suprafața cotețului și de cel puțin 35 cm în orice punct;
3. pardoselile trebuie să fie construite astfel încât să suporte adecvat ghearele din față ale fiecărui picior. Înclinația pardoselii nu trebuie să depășească 14% sau 8°
4. Jgheabul de furajare trebuie să fie folosit fără restricție. Lungimea acestuia trebuie să fie de cel puțin 10 cm, înmulțiți cu numărul găinilor din coteț;
5. Sistem de adăpare corespunzătoare cu mărimea grupului. În cazul în care nu se pun la dispoziție adaptori la “cană” sau la “biberon”, fiecare coteț va avea un canal de adăpare cu apă continuă, de aceeași lungime ca și jgheabul de furajare;
Acolo unde sunt adăpători la “cană” sau la “biberon”, cel puțin două adăpători “cană” sau două adăpători “biberon” trebuie să fie accesibile în fiecare coteț;
6. Dispozitiv pentru scurtarea ghearelor.

**B. STANDARDE MINIME PENTRU PROTECȚIA GĂINILOR
OUĂTOARE CRESCUTE ÎN SISTEMUL BATERII
CUȘTI ÎMBUNĂTĂȚITE**

-COD 3 –

1. Numărul minim de găini pentru care se aplică prevederile legislative trebuie să fie de 350. Nu există o limită maximă.

Acest sistem de creștere trebuie să asigure următoarele:

1. cel puțin 750 cmp din suprafața cotețului pentru fiecare găină, din care 600 cmp sa fie suprafață utilizabilă;

2. înălțimea cotețului, va fi de cel puțin 20 cm în orice punct;

3. pardoselile cotețelor trebuie să fie construite astfel încât să suporte adecvat ghearele din față ale fiecărui picior. Înclinația pardoselii nu trebuie să depășească 14% sau 8°

4. suprafața minimă obligatorie pentru orice coteț trebuie să fie de cel puțin 2000 cm². Aceasta trebuie să aibă următoarele dotări:

- un cuib;
- așternut care să poată fi ciugulit sau zgâriat;
- stîngii adecvate care să asigure cel puțin 15cm/găină.
- jgheabul de furajare trebuie să fie folosit fără restricție. Lungimea acestuia trebuie sa fie de cel puțin 12 cm, înmulțiți cu numărul găinilor din coteț;
- sistem de adăpare corespunzătoare cu mărimea grupului. Acolo unde sunt adăpători la “cană” sau la “biberon”, cel puțin două adăpători “cană” sau două adăpători “biberon” trebuie să fie accesibile fiecărei păsări;
- dispozitiv pentru scurtarea ghearelor.

5. Pentru a facilita inspecția și depopularea găinilor, trebuie să existe un coridor de minimum 90 cm între rîndurile de cotețe;

6. între pardoseală și partea inferioară a cotețelor trebuie să se asigure un spațiu de 35 cm.

ECHIPAMENTE MECANICE SAU AUTOMATE

1. Pentru buna funcționare și monitorizare a echipamentelor și instalațiilor trebuie să existe proceduri scrise, clare, simple, eficiente și cu finalitate pentru inspecția instalațiilor, care trebuie efectuată de cel puțin o dată pe zi.
2. Administratorul unității va afișa la loc vizibil datele de identificare ale persoanelor responsabile cu reparațiile și situațiile de urgență; totodată va afișa procedurile scrise despre modul de operare în caz de defecțiune.
3. Atunci când sănătatea și bunăstarea animalelor depind de un sistem de ventilație artificială, trebuie să existe un sistem de rezervă corespunzător care să garanteze reînnoirea suficientă a aerului, în eventualitatea defectării sistemului de bază.
4. Trebuie să existe sisteme de alarmă pentru avertizare în cazul defectării unui echipament de monitorizare a condițiilor de microclimat.
5. Utilajele folosite pentru igienizarea adăposturilor trebuie să fie într-o stare foarte bună de întreținere și igienă.

LIBERTATEA DE MIȘCARE

1. În cazul sistemelor alternative în care păsările sunt crescute liber pe mai multe niveluri, în hale închise, al căror număr distinctiv începe cu cifra 2, trebuie respectate următoarele cerințe:

- nu sunt permise mai mult de 4 niveluri;
- spațiul din față între niveluri trebuie să fie de cel puțin 45 cm.

2. În cazul sistemelor alternative în care păsările se mișcă liber, în hale cu deschidere la exterior-sistem extensiv, *pentru care se va acorda un număr distinctiv care începe cu cifra 1*, se vor asigura următoarele condiții:

- Pe spațiul liber de padoc, densitatea populării nu trebuie să depășească 2500 de găini pe hectarul de teren, aceasta însemnând că unei găini îi revin 4 m^2 de teren; în situația în care, fiecare găină dispune de minimum 10 m^2 și se practică o rotație, iar găinile au acces liber la tot spațiul, pe parcursul întregii vieți a grupului de găini, fiecare spațiu închis utilizat trebuie să asigure cel puțin $2,5 \text{ m}^2$ pentru fiecare găină;
- Trebuie să existe câteva intrări care să asigure acces direct la zona exterioară, de cel puțin 35 cm înălțime și 40 cm lărgime, care să se extindă pe toată lungimea clădirii; trebuie să fie disponibilă o deschidere totală de 2 m pentru un grup de 1.000 de găini.
- Distanța de la trapa de ieșire cea mai apropiată pînă la gardul înconjurător nu va depăși 150 m. Cu toate acestea, o extensie de pînă la 350 de metri de la trapa de ieșire cea mai apropiată este autorizată, cu condiția ca numărul de adăposturi repartizate să fie de cel puțin 4/hectar.
- să fie cel puțin 4 hrănitore și 4 adăpătoare pe fiecare hectar de teren;

- găinile trebuie să aibă pe parcursul zilei acces neîntrerupt la spațiile exterioare;
- terenul exterior poate avea și porțiuni acoperite de vegetație, care au și rolul de a asigura umbra în zilele însorite;
- în vederea protejării găinilor ouătoare față de prădători, se poate amenaja deasupra spațiilor exterioare, la o înălțime de minim 3 metri, un adăpost confecționat din fire groase de plastic transparent (gută), paralele între ele.

3. Trebuie ținut cont de faptul că, în ambele sisteme de creștere, sistem alternativ la sol și sistem extensiv, densitatea de populare în interiorul adăpostului nu trebuie să depășească 9 găini/m².

ADĂPOSTURILE ȘI CAZAREA

1. Ca o regulă generală, proiectarea și construirea adăposturilor trebuie să se realizeze în concordanță și cu regulile de protecție și bunăstare a animalelor.
2. Materialele utilizate trebuie să fie rezistente, impermeabile, să nu fie dăunătoare păsărilor. Acele părți ale clădirilor, echipamentelor sau ustensilelor care sunt în contact cu pasărea trebuie să fie curățate și dezinfectate riguros și regulat, mai ales când se realizează depopularea, precum și înaintea introducerii de noi loturi în exploatație.
3. În adăposturi nu trebuie să existe muchii, margini ascuțite, capete de bară, sisteme de prindere a barelor, sau orice alte obiecte care pot produce rănirea păsărilor.
4. Pardoseala trebuie să suporte adecvat ghearele fiecărui picior, să nu prezinte denivelări sau spărturi care pot provoca răniri.
5. Nivelul zgomotelor trebuie diminuat cât mai mult posibil; zgomotele constante sau bruște vor fi evitate.
6. Păsările nu trebuie menținute în permanență în întuneric, și nici să fie expuse la lumina artificială fără întrerupere.
7. Nivelul de iluminare trebuie să permită tuturor păsărilor să se vadă una pe alta, să poată investiga vizual împrejurimile; acolo unde există lumină naturală, fantele de lumină trebuie aranjate astfel încât lumina să fie distribuită uniform în adăpost.

8. După primele zile de adaptare la regimul de lumina, acesta trebuie reglat astfel încât să se prevină problemele de sănătate și comportamentale. Trebuie să se urmeze un ritm de 24 de ore, care să includă o perioadă adecvată de întuneric neîntrerupt, după cum se va indica, de aproximativ o treime din zi, astfel încât găinile să se poată odihni și să se evite probleme precum imunodepresia sau anomaliile oculare. O perioadă de semiîntuneric de o anumită durată trebuie prevăzută atunci când lumina este diminuată, astfel încât păsările să poată sta așezate fără perturbari sau răniri.

9. Dejecțiile trebuie îndepărtate cât de des este necesar, iar cadavrele trebuie îndepărtate zilnic.

HRĂNIREA ȘI ADĂPAREA

1. Accesul la hrană trebuie să se facă ușor; hrana trebuie să fie în cantitate suficientă; administrarea dietelor trebuie să se facă cu regularitate, respectându-se anumite intervale de timp.
2. Nu se pot administra alte substanțe în afara celor administrate în scopuri terapeutice sau profilactice.
3. Toate păsările trebuie să aibă acces la o cantitate suficientă de apă curată și proaspătă.
4. Toate materiile prime folosite în hrana găinilor ouătoare trebuie să fie de calitate.

MUTILĂRI

Intervențiile asupra animalelor, care pot duce la afectarea sau pierderea sensibilității unei părți a corpului ori alterarea structurii osoase sunt interzise, cu următoarele excepții:

- acestea au scop terapeutic sau de diagnosticare;
- acestea au scop de identificare;

CAPTURAREA, MANIPULAREA ȘI TRANSPORTUL PĂSĂRILOR

1. Păsările trebuie să fie transportate cu mijloace de transport autorizate sanitar - veterinar, dotate cu containere de transport care trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) să aibă o deschidere suficientă de largă pentru a reduce riscul de rănire a păsărilor;

b) să fie suficient de rezistente ca să suporte greutatea păsărilor și construite în așa fel încât păsările să nu poată scăpa și să preîntâmpine crearea de leziuni la cap, la picioare sau la aripi;

c) să permită inspecția păsărilor și menținerea unei ventilații adecvate pentru păsările din interior;

d) să fie securizate pentru a se preveni deplasarea lor în timpul transportului; de asemenea, trebuie astfel fixate încât să permită circulația aerului printre acestea;

e) înălțimea containerelor de transport variază în funcție de greutatea păsărilor astfel:

Greutate găini ouătoare	Înălțimea containerului
găini de aproximativ 1 kg	22-23 cm;
găini între 1- 4 kg	24-33 cm;

2. Găinile, la sfârșitul perioadei de ouat, sunt predispuse la fracturi osoase, mai ales atunci când sunt scoase din baterii și introduse în containerele pentru transport; din acest motiv, containerele de transport trebuie amplasate cât mai aproape de baterii, atunci când se folosește sistemul de creștere în baterii;

a) găinile trebuie mutate una câte una, iar în timpul acestei operațiuni, se protejează pieptul acestora și aripile, astfel încât să nu se lovească de corpuri ascuțite;

b) pentru sistemul de creștere la sol, se aplică același sistem de manipulare, iar înainte de prindere se scot adăpătorile și hrănitorele fixe sau mobile.

3. Pentru transportul păsărilor se vor asigura următoarele suprafețe minime:

Greutate în kg	Suprafața în cm ² /kg
< 1,6	180 – 200
1,6 – < 3	160
3 – < 5	115

Aceste valori pot varia în funcție nu numai de greutatea și talia păsărilor, dar și de condiția fizică a acestora, condițiile meteorologice și durata preconizată a călătoriei.

METODE DE UCIDERE DE URGENȚĂ

Metoda de ucidere recomandată pentru găinile rănite este dislocarea cervicală.

1. Descrierea metodei:

Presupune întinderea și răsucirea manuală sau mecanică a gâtului, provocând astfel ischemia cerebrală.

Dislocarea cervicală manuală se execută după cum urmează:

- se prinde pasărea cu o mână de jarete și se întoarce cu capul în jos, luând ca suprafață de sprijin coapsa piciorului
- cu primele două degete ale mâinii libere se apucă capul, imediat înapoia zonei occipitale (degetul cel mare va fi sub cioc)
- se apăsă pe gât cu prima încheietură a celor două degete, concomitent cu tragerea capului spre spate
- la păsările de mărime medie creierul poate fi separat de coloana vertebrală prin apucarea bazei craniului cu o mână și baza gâtului cu cealaltă mână, iar apoi se trage rapid și ferm în direcții opuse cu o mișcare puternică de desprindere bruscă.

2. Cerințe specifice:

Această metodă nu se va utiliza ca procedură de rutină, ci numai în cazul în care nu sunt disponibile alte metode de ucidere

Dislocarea cervicală va fi realizată numai de către personal calificat.

3. Avantaje:

Metoda este rapidă și eficientă când este executată corect.

Procedura aceasta de ucidere poate fi luată în considerare și în cazul focarelor de boală, deoarece poate fi omisă sîngerarea.

4. Dezavantaje:

Metoda poate fi folosită numai pentru uciderea unui număr mic de păsări.
Este nevoie de personal instruit,
Nici o persoană nu va ucide prin dislocare cervicală manuală mai mult de 70
de păsări pe zi.

